

Ludvika kommun
social.utbildning@ludvika.se

Rektorn vid Sörviks skola
bolennart.johannesson@ludvika.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Sörviks skola
i Ludvika kommun

Tillsyn i Sörviks skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ludvika kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sörviks skola besöktes av Skolinspektionen den 26 och 27 november 2013.

Fakta om skolan

Sörviks skola är belägen utanför centrala Ludvika. Verksamheten omfattar förskoleklass, årskurs 1-6 samt fritidshem. Vid tiden för tillsynen har skolan 116 elever. 63 elever är inskrivna i skolans fritidshem.

Skolans leds av en rektor som även har ansvar för Håksbergs skola som omfattar förskoleklass, årskurs 1-6 samt den kommunövergripande särskilda undervisningsgruppen Björnen. Sörviks skola är organiserad i ett arbetslag. En lärare från respektive skola bildar tillsammans med rektor skolans ledningsgrupp.

Fritidshemmet granskas inte i denna tillsyn utan kommunens ansvarstagande för fritidshemmen redovisas i ett separat beslut.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven årskurs 3 läsåret 2012/13 visar att 74 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i matematik. Nästintill 100 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån på samtliga delprov i svenska. Motsvarande siffra för riket var 68 procent i matematik och 78 procent i svenska.

Skolans egen statistik för läsåret 2012/2013 visar att 90 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskraven i svenska och matematik. Vidare framgår av skolans statistik att 100 procent av eleverna nådde kunskapskraven i de samhällsorienterade ämnena samt att 90 procent nådde kravnivån i de naturorienterade ämnena.

Årskurs 6

Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven årskurs 6 läsåret 2011/12 visar att nästintill 100 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i matematik. 100 procent av eleverna i årskurs 6 nådde kravnivån på samtliga delprov i svenska och 100 procent i engelska. Motsvarande siffra för riket var 79 procent i matematik, 82 procent i svenska och 87 procent i engelska.

Den nationella statistiken för 2013 gällande nationella ämnesproven är vid tiden för föreliggande beslut inte publicerad. Rektorn har dock inkommit med uppgifter för läsåret 2012/13. Av dessa framgår att 100 procent av eleverna i årskurs 6 nådde kravnivån för samtliga delprov på de nationella ämnesproven i matematik, svenska, biologi och historia. Vidare framkommer av skolans resultat att 92 procent av eleverna nått kravnivån på samtliga delprov i engelska.

För årskurs 6 visar den nationella statistiken för läsåret 2012/2013 att nästintill 100 procent av eleverna fick minst betyget E i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Utredningen visar att Sörviks skola i flera avseenden ger eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Enligt skolans uppgifter från 2012/2013, når mellan 90 och 100 procent av eleverna i årskurs 3 som lägst kunskapskraven i de ämnen som det finns kunskapskrav i. Vidare visar den nationella statistiken för 2012/2013 att nästintill 100 procent av eleverna fick minst betyget E i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna behöver se till att alla elever känner sig trygga i skolmiljön. Tillsynen visar att det finns elever som kränker andra elever verbalt och att ett hårt språkbruk används på skolan. Detta bekräftas i såväl intervjuer med elever, rektor, personal som med elevhälsan. Vidare framgår att det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete på skolan, att personalen försöker att stävja att kränkande tillmälen används men att skolan måste intensifiera detta arbete och vidta ytterligare åtgärder för att förhindra att elever utsätter andra elever för kränkande behandling.

Skolans ordningsregler har inte utarbetats under medverkan av eleverna på skolan eller följts upp på skolenheten, vilket rektor, lärare samt elever uppger vid intervjuer. Skolan behöver således se till att eleverna involveras i framtagandet av ordningsreglerna på skolan samt att dessa följs upp på skolenheten.

Vid intervjun med personalen framkommer flera goda exempel på hur de arbetar för att anpassa undervisningen i klassrummen och för att eleverna ska ha reellt inflytande över undervisningen. Dock framkommer i intervju med rektor, lärare och elevhälsan att det finns elever i behov av särskilt stöd som inte får behovet tillgodosett. Vidare framkommer att skolan arbetar för att förbättra dokumentationen i åtgärdsprogrammen. Dock finns det vissa brister i åtgärdsprogrammen såsom att åtgärderna skolan ska vidta inte alltid är kopplade till kunskapskraven samt att det varierar hur uppföljning och utvärdering av dessa ska ske.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ludvika kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 21 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att ordningsreglerna på skolan utarbetas under medverkan av eleverna på skolan och följs upp på skolenheten.
- Vidta konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.
- Se till att signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.

Motivering

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Rektorn uppger att ordningsreglerna på skolan inte har framtagits under medverkan av eleverna, samt att de ordningsregler som finns i verksamheten har "några år på nacken". Vidare framhåller rektorn att reglerna har reviderats, att de minskat till antalet och att eleverna kan påverka reglernas utformning i viss utsträckning. Lärarna bekräftar att ordningsreglerna inte framtagits under medverkan av eleverna men lärare framhåller att de kan ha diskuterats i elevrådet. Eleverna uppger att de känner till vissa av ordningsreglerna, att de inte alltid följs samt att de inte varit med i framtagandet av dessa.

Förekomsten av kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

De elever vid Sörviks skola som Skolinspektionen intervjuat uppger att de vuxna brukar agera när kränkningar uppstår på skolan. Elever från både de högre och lägre årskurserna uppger dock att det ofta är ganska stökigt och bråkigt ute på skolgården, särskilt vid bandy- och fotbollsplanen. De yngre eleverna berättar vid intervjun att det ofta blir bråk på skolan, att elever säger elaka ord till varandra och att det ofta förekommer svordomar. Elevhälsan uppger att eleverna använder hårda ord, att elever på så sätt kränker andra elever men att de vuxna griper in tidigt och att personalen på skolan arbetar med att stävja detta. I intervjun med lärarna framkommer att verbala kränkningar emellan elever är ett problem på skolan. Lärare uppger vidare att elever behandlar varandra respektlöst, att jargongen är hård och att det hårda språkbruket förekommer i samtliga årskurser men att det är mer utbrett i de högre årskurserna. Vid lärarintervjun framkommer även att skolan har kontakt med vårdnadshavarna med anledning av förekomsten av kränkningar på skolan men att det varierar vilket gensvar de får vid dessa kontakter. Rektorn uppger vid intervjun att elever på skolan har ett ganska "tufft språkbruk" och att skolan arbetar för att motverka kränkningar. Exempelvis arbetar de med teman som innefattar ledorden trygghet, värdegrund, etik, moral och acceptans för andras åsikter och skolans plan mot kränkande behandling har nyligen reviderats. Vidare uttalar lärarna att de markerar att kränkningar inte tolereras på skolan och att skolans rutiner fungerar bättre än de gjort tidigare samt att de försöker ta ett gemensamt grepp i personalstyrkan. Skolinspektionen noterar att Sörviks skola har ett aktivt värdegrundsarbete samt att personalen arbetar för att motverka kränkande behandling men att detta arbete måste intensifieras för att förhindra att elever kränker varandra samt för att se till att alla elever känner sig trygga på skolan.

Signal om kränkande behandling till huvudmannen

Enligt skollagen är en rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Vid intervju med rektorn framkommer att det inte finns några fungerande rutiner för anmälning av kränkande behandling till huvudmannen. Rektorn uppger att han inte har skickat iväg uppgifter gällande kränkningar till huvudmannen med anledning av att kommunen inte efterfrågat någon sådan information.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete inom området trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

5 kap. 3, 5 §§, 6 kap. 7, 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att elever får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Se till att åtgärdsprogrammen följs upp och insatserna utvärderas löpande.

Motivering*Särskilt stöd*

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn.

Rektorn ska se till att elevens eventuella behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Tillsynen visar att det finns ett strategiskt arbete på skolan för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. I intervju med lärare framkommer dock att det är tveksamt om alla elever som har behov av särskilt stöd erhåller detta. Lärare uppger att det finns elever som har ett stort behov av särskilt stöd och att de anpassar så långt det går men att det behövs mer tid från speciallärare på skolan. Rektorn beskriver att det finns elever som behöver mer särskilt stöd än vad de får. Rektorn förklarar vidare att vissa elever skulle behöva mer tid med specialläraren men att han tvingas att göra prioriteringar i verksamheten. Elevhälsan uppger att specialläraren skulle behöva finnas tillgänglig i större omfattning med anledning av de behov som finns på skolan.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal av skolans åtgärdsprogram som har utarbetats under 2013. I åtgärdsprogrammen beskrivs bland annat bakgrunden till svårigheterna, målen som eleven ska uppnå och vilka åtgärder som ska vidtas för att målen ska nås. De åtgärder som skolan ska vidta framgår oftast av åtgärdsprogrammen men det är inte alltid tydligt hur dessa är kopplade till de kunskapskrav som ska nås i respektive ämne. Ibland är åtgärderna allmänt hållna, exempelvis "eleven får stöd av speciallärare en gång i veckan". I åtgärdsprogrammen framgår inte heller alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Representanter från elevhälsan uppger att det pågår ett aktivt arbete med åtgärdsprogrammen på skolan men att det är ett utvecklingsområde, vilket bekräftas av lärarna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete inom området särskilt stöd. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att omdömena i de skriftliga utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska i årskurs 1-5 läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att

eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Den individuella utvecklingsplanen får, enligt skollagen, även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av individuella utvecklingsplaner för elever i årskurs 1-5 från vårterminen 2013. Dessa uppfyller i vissa fall författningarnas krav men det förekommer att elever inte har fått omdömen i de ämnen som de har haft undervisning i. I flera individuella utvecklingsplaner framgår inte heller vilka insatser skolan ska vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Rektorn uppger att de individuella utvecklingsplanerna är ett utvecklingsområde för skolan då lärare exempelvis inte alltid skriver bedömningar i de ämnen eleverna har undervisning i. Vid intervju med lärarna framkommer att de anser att arbetet med planerna har förbättrats då de bland annat känner sig säkrare på hur dokumentationen ska ske.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i de individuella utvecklingsplanerna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Vid tillsynen framkommer att undervisning i musik samt idrott och hälsa i vissa årskurser bedrivs av lärare som helt saknar lärarexamen. Dessa lärare anställdes före den 1 juli 2011. Rektorn uppger att de i nuläget försöker att rekrytera behöriga lärare i musik samt idrott och hälsa för att undervisa i samtliga klasser.

Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns lärare på skolan som saknar utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun förläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen (2010:801)

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av intervju med rektorn framgår att eleverna på Sörviks skola inte har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Detta bekräftas av lärarna som uppger att eleverna erhåller prao men att det inte finns någon i personalen som kan tillhandahålla information gällande utbildning och yrkesval till skolans elever.

Av utredningen framgår således att elevernas tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval inte tillgodoses. Skolan uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 29 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Tommy Lagergren
Avdelningschef

Johanna Kahn
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.